

LYDIA VERBEECK

Vergelijking met X onbekenden

Manteau

THRILLER

© 2013 Uitgeverij Manteau / WPG Uitgevers België nv,
Mechelsesteenweg 203, B-2018 Antwerpen en Lydia Verbeeck

www.manteau.be
info@manteau.be

Vertegenwoordiging in Nederland
Singel 262
NL-1016 AC Amsterdam
Postbus 3879
1001 AR Amsterdam

Eerste druk januari 2013

Omslagontwerp: Ronny&Johny
Opmaak binnenwerk: Philos
Foto achterplat: Tom Adriaensen

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 223 2589 6
D/2013/0034/001
NUR 330

Daar lag hij dan, vel over been, de schedel op een randje na haarloos, de ogen verzonken in donkere oogkassen. Het proces dat hem uiteindelijk zou herleiden tot een skelet was ingezet, ze kon bijna niet wachten tot hij zijn laatste adem uitblies.

Ze zou hem laten begraven, niet cremeren. Ze wilde hem in een graf hebben dat door niemand werd bezocht of onderhouden, waarop nooit een bloem zou worden gelegd, dat zelfs geen grafzerk zou hebben; alleen maar een lelijk houten kruis met erop geschilderd: 'Emile Uyterhoeve, 1942-2012'.

Hoewel hij nog niet overleden was, had ze al een kist uitgekozen; de allergoedkoopste, een model waarin armen- en verbrandingsoven in worden geschoven. Niet om het geld, maar omdat de dunne planken wormen en insecten niet lang zouden kunnen tegenhouden. Als Emile zijn plaats in de voedselketen innam, was hij tenminste nog van enig nut. Bij leven had hij alleen maar op een zelfzuchtige manier geëist, het werd tijd dat hij ook eens iets teruggaf.

Het was een kleine triomf die ze ruimschoots had verdiend. Hij had haar psychisch en lichamelijk geterroriseerd. Hij was heer en meester, zij de slaafse dienaress die het niet moest wagen van hem weg te gaan.

Zelfs toen hij ziek werd hield de hiërarchie nog een tijd

stand, tot hij begon weg te teren. Toen werden de rollen omgedraaid. Plots had ze de macht om hem eten te voeren of niet, om hem een slok water te gunnen of niet, om zijn hoofdkussen op te schudden of niet, om hem zijn medicijnen toe te dienen of niet, om zijn pijn te verzachten of niet. Ze had ruimschoots van haar machtspositie geprofiteerd.

Nu de dokter hem in het ziekenhuis had laten opnemen, was dat plezier haar ontnomen. Het verplegend personeel maakte het hem zo aangenaam mogelijk en zij kon niet anders dan voorwenden dat ze er dankbaar voor was. Hij pestte haar door zijn doodsstrijd te rekken.

Ze liep de gang in, haalde aan de automaat een beker koffie, bladerde in de wachtzaal wat in tijdschriften en kranten. Een religieus getint krantje dat *Kerken Leven* heette, lag open. Haar blik gleed over een artikel met als kop 'Eenzaamheid in de gevangenis'.

Die twee woorden deden het hem. Haar hele huwelijksleven was een eenzame gevangenis geweest. Ze begon te lezen. Hoe meer ze las, hoe meer ze het gevoel kreeg dat het geen toeval was dat ze net nu dit artikel onder ogen kreeg. Het leek wel een aan haar gerichte uitnodiging.

'Een vriendelijke brief uit de buitenwereld, een ansichtkaart of een pakje doorbreekt de eenzaamheid van hen die nooit bezoek krijgen. Wie interesse heeft om een gevangene te schrijven kan zich wenden tot...'

Ze scheurde het artikel eruit en stak het in haar zak. Daarop liep ze naar de ziekenkamer, hopenoed dat het eindelijk afgelopen zou zijn. Dat was het niet. Zijn ogen stonden zelfs helderder dan toen ze de kamer uitging. Zijn blik daagde haar uit: wacht maar tot ik er weer bovenop ben!

Ze voelde een verschrikkelijke boosheid opwellen. Dat nooit, dacht ze, terwijl ze een kussen nam en het op zijn gezicht drukte. Daar hield ze het vast tot hij niet meer be-

woog. Voorzichtig gluurde ze eronder. Het was afgelopen. Ze stopte het kussen onder zijn hoofd, drukte op de bel en ging op de stoel naast het bed zitten, een zakdoek tegen haar ogen gedrukt. Ze probeerde wat tranen tevoorschijn te persen.

‘Innige deelneming’, zei de zuster, waarop ze haar naar de familiekamer leidde. Daar kreeg ze koffie en werd ze met troostende woorden en gebaren omringd.

Drie dagen later werd Emile Uyterhoeve begraven. Er was geen belangstelling voor, want zijn weduwe had geen doodsberichten laten drukken en had geen overlijdensadvertentie in de krant gezet. Alleen zij was aanwezig toen de goedkope kist in de grond werd neergelaten.

Toen ze wegwandelde, glimlachte ze.

Mattias Bastijns, zestien jaar oud, zat met een ei. Vandaag wilde hij het kwijt. Zaak was het juiste nest te vinden om het in te deponeren. Dat nest meende hij na dagen twijfelen gevonden te hebben in de persoon van Sofie.

Sinds gisteren was ze door een korte plechtigheid op het gemeentehuis, na verscheidene jaren met zijn vader te hebben samengewoond, officieel zijn stiefmoeder geworden. 'Plusmama' noemde zij het. Die nieuwe status gaf haar het recht zijn ei in ontvangst te nemen.

Hij beklom de trap naar de zolderverdieping. Uit haar werkkamer klonk dramatische muziek. Een sombere mannenstem debiteerde: 'Er werden springbommen en mijnen gedropt. Muren en daken stortten in. Het houtwerk kwam bloot te liggen. De brandbommen die erop volgden, vonden in het droge hout een makkelijke prooi. Een alles verwoestende vuurzee raasde door de stad. Toen die uitdoofde, was er zoveel CO in de lucht dat wie de brand had overleefd, stierf door verstikking.'

Ze zat met haar rug naar hem toe aan een lange schrijftafel waarop een computer stond. Zijn blik werd naar het scherm gezogen. Hij zag zwartgeblakerd puin. Hier en daar stond nog een stuk muur overeind als een rotte kies in een verwaarloosd gebit.

'Waar zit jij naar te kijken!' zei hij afkeurend. 'Heb je echt

niks leukers te doen?’

Sofie zette het beeld stil en keek hem aan. Ze had grote grijsblauwe ogen in een fris gelaat dat werd omkranst door donkere weerbarstige krullen. Ze was negenendertig. In zijn ogen was dat oud, zij het niet zo ‘stok’ als zijn vader; die was tweeeënvijftig, dus bijna een fossiel.

Ze wees naar het scherm en antwoordde: ‘Ik vraag me af of ik die documentaire in de bus kan tonen.’

‘Wil je iedereen zwaar depressief maken?’

‘Ik weet het’, zuchtte ze. ‘Waarom denk je dat ik twijfel?’

‘Wanneer vertrek je?’

‘Morgen.’

‘Gaat pa mee dan?’

‘Waarom zou die in ’s hemelsnaam met me meegaan?’

‘Omdat...’

Mattias Bastijns stokte en schudde het hoofd.

‘Laat maar. Jullie zijn echt niet normaal.’

Sofie lachte en informeerde of hij haar ergens voor nodig had.

‘Nee.’

Hij stampte de kamer uit en de trap af, op zoek naar zijn vader.

Gert Bastijns kon niet met tien vingers typen, maar toch haalde hij een respectabele snelheid. Tenminste als het goed zat met de inspiratie, wat vandaag het geval was. Hij had al drie pagina’s geschreven van het kinderboek waarvoor de inleverdatum schrikwekkend vlug naderde.

Hij hield op met schrijven en keek zijn zoon aan toen die zei: ‘Ze gaat dus in haar eentje op huwelijksreis! Goed stom!’

Mattias klonk geërgerd en voor zijn doen zelfs geagiteerd. Zijn moeder zou er – als ze het had gehoord – verrukt over zijn geweest. Zij was ervan overtuigd dat haar jongste

niet meer in staat was tot enige emotie omdat de scheiding van zijn ouders hem zwaar had getraumatiseerd.

‘Het is geen huwelijksreis. Het is haar werk.’

‘Met een zootje vreemden op reis gaan. Moet je goed gek voor zijn.’

‘Waarom?’

Mattias haalde de schouders op. ‘Gewoon. D’r kan toch van alles tussen zitten.’

‘Valt wel mee, hoor. Psychopaten staan niet te trappelen om zich bij een reisgezelschap aan te sluiten. Hoogstens een zeur. Of een bemoeial. Of een betweter.’

‘Toch gaat ze in haar eentje weg. Terwijl jullie pas getrouwd zijn.’

‘Sofie gaat niet in haar eentje.’

‘Nee’, zei Mattias sarcastisch. ‘Ze gaat met een volle bus en jij zit er niet eens in.’

‘Waar zit je pa niet in?’

Sofie Catoor, nu mevrouw Bastijns, kwam de schrijfkamer in. Ze liet de zware reistas die ze vasthield met een plof op de plankenvloer vallen en schoof hem met haar voet tegen de muur aan.

‘Ik zeg al niks meer. Dag, ik stap maar eens op.’ Mattias maakte een vaag gebaar en liep de kamer uit. Even later galmde het geluid van de dichtslaannde voordeur door het huis.

‘Waar had hij het over?’

‘Ik denk dat hij vindt dat we samen op huwelijksreis moeten vertrekken.’

Er ging een mobieltje over. Sofie viste het ding uit de zak van haar jumper en klapte het open.

‘Hé Jen!’

‘De deelnemerslijst heeft nog wat wijzigingen ondergaan. Een koppel van wie de man een hartaanval heeft ge-

had, is vervangen door twee samen reizende dames, zussen. Daarom had ik je de lijst nog niet gemaild. Weet je trouwens dat je een fanclub hebt?’

‘Een fanclub?’

‘Ja, een kerel die absoluut alleen maar een reis wilde boeken als jij de begeleidster was.’

‘Eén man is nog geen club.’

‘Het is een begin.’

‘En heeft hij al geboekt?’

‘Hij wilde de verschillende mogelijkheden nog overwegen. Hij zou terugbellen.’

‘Ik hoop niet dat het een of andere weirdo is.’

‘Of een vent van vijfnegentig.’

Ze lachten allebei.

‘De deelnemerslijst voor morgen is dus definitief’, zei Jen.

‘Hij zit in je mailbox. Daag!’

Jen Vissers was een held in multitasking, een kwaliteit die haar als dispatcher goed van pas kwam.

‘Wacht, Jen! Wie is de chauffeur?’

‘Walter Vervoort.’

‘O.’

‘Is dat een probleem?’

‘Nee, nee’, haastte Sofie zich te zeggen.

‘Leugenaar’, grinnikte Jen en beëindigde het gesprek.

Vervoort was in zoverre een probleem dat hij een fervente aanhanger was van het smartlappengenre: Borsato, Frans Bauer en consorten. Dat was muziek die niet echt paste bij een culturele reis naar Leipzig, de stad van Bach, en Dresden, de thuishaven van Goethe. Maar als chauffeur was Walter uitstekend. Dus wat zeurde ze dan?

Ze liep naar haar werkkamer, waar ze deelnemerslijst in haar mailbox ophaalde. Zoals gewoonlijk waren het op enkele vijftigers na mensen van de derde leeftijd, een deel

in de zestig, maar ook wat zeventigers en zelfs tachtigers. Gelukkig geen rolstoelen of looprekjes.

Er waren koppels bij, waarvan ze vermoedde dat de helft in een nieuwe relatie zat, al dan niet samenwonend – zeg niet dat gepensioneerden niet mee zijn met hun tijd – en een groot aantal alleenstaanden, allemaal vrouwen natuurlijk. Of toch niet. Er zat warempel een man tussen! Johan Bracke heette hij. Ze grijnsde. Alle alleenstaande kippetjes zouden rond de enige vrije haan draaien als planeten rond de zon. Als hij ervoor openstond, kwam die man gegarandeerd met een nieuwe liefde thuis.

Ze sloot de computer af en liep naar beneden. De opmerking van Mattias over de huwelijksreis spookte door haar hoofd. Gert deed er wel luchtig over en beweerde dat hij toch geen tijd had, maar meende hij dat werkelijk? Voelde hij zich niet verwaarloosd? De jongen had gelijk. Eigenlijk zou ze nu met Gert op reis moeten vertrekken.

Mattias slenterde, een kleine rugzak nonchalant over zijn schouder, in de richting van het station van Boechout, waar hij de trein naar Antwerpen zou nemen. Hij baalde omdat hij het onderwerp dat hij gezworen had aan te snijden, niet eens had aangeraakt. Wat was hij toch een laffe sul!

Hij haalde zijn gsm uit zijn zak en belde zijn broer. Die klonk niet echt blij.

‘Wat is er nu weer?’

‘Ik heb het niet gevraagd. Zou jij het niet kunnen aankarten?’

‘Neel! Je bent oud genoeg om het zelf te regelen.’

Mattias stak teleurgesteld zijn mobieltje weg. Aan Jelle had hij niks meer sinds die samenwoonde met Anke. Die had hem veranderd in een braaf bourgeoismannetje.

Vroeger, toen zijn broer zich nog geregeld lam zoop, was

hij een zak, maar een geestige zak om wie je kon lachen. Nu was hij alleen maar een zak, dacht Mattias venijnig. Tegelijk wist hij dat het niet waar was. De zak was hij zelf. Hij moest er dringend iets aan doen.

De trein naar Antwerpen kwam eraan en stopte puffend. Die boemels kregen de laatste tijd iets aftands, vond hij. Als je je ogen dichtdeed, kon je er zo een stoomlocomotief voor denken. Tien minuten later stond hij in Antwerpen-Centraal, de prachtige stationskathedraal. Niet dat hij iets van haar schoonheid opmerkte.

‘Daar ben je’, zei ze.

Hij drukte plichtmatig een zoen op de mollige wang van zijn moeder. Ze had gedronken, rook hij. Meer dan dat ene wijnglas dat leeg voor haar op het salontafeltje stond. Ze zat op de sofa naar de televisie te kijken. Blokken. Het begon net. Hij haatte Ben Crabbé. Daarna zou ze naar een Nederlandse zender overschakelen en Lingo kijken. Hij haatte de presentatrice Lucille Werner ook, al zou hij niet kunnen zeggen waarom. Misschien was de term ‘haten’ overdreven.

‘Kom even bij mij zitten.’

Aarzelend ging hij op de rand van een fauteuil zitten en begon met zijn tong te klakken.

‘Houd daar mee op!’

Haar ergernis hielp hem om eindelijk te zeggen wat hij tot nu toe niet over zijn lippen kreeg.

‘Ik ga bij pa wonen.’

Ze zette het glas aan haar mond, merkte geërgerd dat het leeg was.

‘Komt dat van Gert? Heeft hij je dat aangepraat?’

Het glas kletterde op het blad van het tafeltje.

‘Nee, ma. Ik wil het zelf.’

‘Dat denk je maar!’ riep ze. ‘Natuurlijk heeft hij je beïn-

vloed. Of zij! Komt het van haar? Wat haalt dat mens zich in het hoofd? Dat zij nu je moeder is omdat ze officieel met je vader is getrouwd? Er komt niets van in! Jij blijft hier.'

Hij antwoordde niet, maar liep de gang in en het huis uit.

'Misschien krijgen ze nu wel een kind.'

Hij had een ritje met tram 15 naar Linkeroever en in het flatgebouw een klim van tachtig treden achter de rug. Waarom werkte de lift niet? Al die moeite alleen maar om een opmerking af te schieten waarvan hij hoopte dat ze onmiddellijk als onzin zou worden geklasseerd.

Anke en Jelle keken elkaar aan alsof ze een geheim deelden.

'Is het al zover?' vroeg hij argwanend.

'Weet je het dan niet?' zei Anke.

Ze was hoogblond en heel knap, dat moest zelfs hij die absoluut geen fan van haar was toegeven. Maar hij was ervan overtuigd dat er ergens iets mis was aan haar. Een steekje los in haar bovenkamer of een lelijke moedervlek op een plek die door haar kleding werd bedekt. Iets waardoor het waarschijnlijker werd dat een gewone knul als Jelle erin geslaagd was haar aan de haak te slaan.

Ja dus. Daarom wilden ze per se trouwen.

In dat geval vervlogen zijn plannen om bij pa en Sofie in te trekken als wiet in een joint waaraan te hevig wordt getrokken. Zijn plek zou worden ingenomen door een blèrend klein wurm. Hij was gedoemd nog jaren bij ma te blijven wonen.

Zijn ogen flitsten door de kleine woonkamer van het appartement. Zou hij hier kunnen intrekken? Hij kon op de sofa slapen. Er was maar één slaapkamer. Hij kon moeilijk bij het jonge koppel in bed kruipen.

'Je weet het dus niet van Sofie.'

‘Wat?’

‘Sofie kan geen kinderen krijgen.’

Er viel een pak van zijn hart. Zijn plan was plots weer levensvatbaar. Halleluja. Tegelijkertijd wist hij dat hij zich zou moeten schamen. Vrouwen wilden toch absoluut moeder worden? Het was iets met een klok die tikte. Wist hij veel.

‘Dat komt door die overval’, zei Anke. ‘Daar weet je toch van?’

Jelle veranderde van onderwerp en had het erover of Mattias nu echt van plan was bij pa te gaan wonen. Mattias hoorde hem maar half. Hij probeerde zich te herinneren hoe het zat met Sofie en die overval. Ooit had hij er iets over opgevangen. Dat was toen hij zelf nog een pak jonger was en de volwassenen angstvallig hun best deden zijn tere kinderzieltje te behoeden voor afschuwelijke gebeurtenissen die hem met trauma's konden opzadelen.

Hij viste zijn tabak, vloeitjes en een klein plastic zakje uit respectievelijk de achterzak en de linkerkant van zijn jeans en begon een joint te rollen.

‘Ik wil dat hier niet hebben’, zei Anke op onverzettelijke toon.

Zuchtend stak hij alles weer weg. De trut. Hij wist niet wat zijn broer in haar zag. Behalve dat hoogblonde lange haar dus, die goudbruine ogen met groene spikkeltjes en die lippen als in een close-up van een liefdesfilm.

‘Je moest maar eens naar huis gaan’, vond Jelle.

‘Je bedoelt naar ma.’

‘Ja. Daar woon je toch. Niet?’

Mattias slaakte een diepe zucht.

‘Sexy, een man met de armen tot aan de ellebogen in het sop.’

Gert, die het water te uitbundig van afwasmiddel had voorzien, keek verbaasd toe hoe het overvloedige schuim steeds hoger boven het water opbolde, als de schuimkraag van een slecht getapte pint. Hij taste eronder, vond een glas en waste het af.

Sofie keek over zijn schouder toe, haar armen rond zijn goedgevulde middel.

‘Wat doe jij dat goed, afwassen!’ grinnikte ze.

‘Pak een vaatdoek en droog af’, gromde Gert, terwijl hij het glas op de afdruiptrook neerzette.

Ze drukte een zoen in zijn nek en fluisterde uitdagend in zijn oor: ‘En als ik dat niet doe, meneer Bastijns?’

Ze beet plagend in zijn oorlelletje. Met een ruk draaide hij zich om, zijn handen naar haar uitgestoken. Met een gespeeld gilletje deinsde ze achteruit. Hij kwam grijnzend op haar af en zette haar klem tegen de keukentafel. Terwijl hij haar wangen en neus vol sop wreef, riep ze giechelend: ‘Niet in mijn ogen!’

En niet in mijn mond, wilde ze zeggen, maar er gleeed net een wolk schuim naar binnen. Ze spuwde het uit.

‘Bah, dat smaakt vies.’

‘Ja?’

‘Ja! Proeven?’

Ze trok zijn hoofd naar zich toe en kustte hem.

‘Nog,’ zei Gert toen ze ermee ophield, ‘ik heb mijn oordeel over de smaak van afwasmiddel nog niet gevormd.’

Zijn natte handen gleden onder haar trui en kropen over haar blote huid.

De vaat kon wachten.